

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**

Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

**Verslag over de opvolgingsdoorlichting van College Hagelstein 2 te SINT-KATELIJNE-WAVER**

---

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 116806

Instelling College Hagelstein 2

Directeur Francis VAN CAER

Adres Berlaarbaan 229 - 2860 SINT-KATELIJNE-WAVER

Telefoon 015-55.19.79

Fax 015-55.66.16

E-mail info@collegehagelstein.be

Website <http://www.collegehagelstein.be>

Bestuur van de instelling VZW Verenigde Scholen Ursulinen Mechelen

Adres Hoogstraat 35 - 2800 MECHELEN

Scholengemeenschap SGKSO Regio Mechelen

Adres Melaan 6 - 2800 MECHELEN

CLB Vrij CLB Het Kompas

Adres Vijfhoek 1\_A - 2800 MECHELEN

Dagen van het opvolgingsbezoek 04-03-2016

Einddatum van het opvolgingsbezoek 04-03-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 04-03-2016

**Samenstelling inspectieteam**

Inspecteur-verslaggever Johanna COEMAN

Teamleden Marie-Rose VAN NOOTEN

## INHOUDSTAFEL

|                                                                                                                                                                                    |   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| INLEIDING.....                                                                                                                                                                     | 3 |
| 1 HISTORIEK.....                                                                                                                                                                   | 4 |
| 2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN) .....                                                                                                                                                   | 4 |
| 3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD? .....                                                                                                                                             | 4 |
| 3.1 Geschiedenis in tso tweede graad Handel en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen (leerplannen D1999/027 en D/2001/027)..... | 4 |
| 3.2 Nederlands in aso de derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen (leerplan D/2014/7841/001) .....             | 6 |
| 4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG.....                                                                                                                                             | 7 |

## INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op [www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be).

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

## 1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 25-02-2013 tot 01-03-2013 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01-03-2016 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

## 2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

|                                         | Basisvorming             | Specifiek gedeelte |
|-----------------------------------------|--------------------------|--------------------|
| Graad 2 TSO Handel                      | geschiedenis             |                    |
| Graad 3 ASO Economie-moderne talen      | geschiedenis, Nederlands |                    |
| Graad 3 ASO Latijn-moderne talen        | geschiedenis, Nederlands |                    |
| Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen | Nederlands               |                    |

## 3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

### 3.1 Geschiedenis in tso tweede graad Handel en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen (leerplannen D1999/027 en D/2001/027)

#### Voldoet

De vakgroep heeft heel wat inspanningen geleverd om binnen de graden en ook graadoverstijgend de leerplandoelstellingen te realiseren en de evaluatie daarop af te stemmen.

|                          |                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Onderwijsaanbod</b>   | Zowel in de tweede graad tso als in de derde graad aso werden bij de doorlichting het referentiekader niet geïntegreerd aangeboden en de historische vaardigheden niet op het vereiste beheersingsniveau gerealiseerd zoals vooropgesteld in het leerplan. |
| <i>Volledigheid</i>      |                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <i>Evenwicht</i>         |                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <i>Beheersingsniveau</i> |                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <i>Samenhang</i>         |                                                                                                                                                                                                                                                            |

Op initiatief van de schoolleiding heeft de vakgroep de voorbije drie schooljaren een vormingstraject doorgelopen onder begeleiding van de pedagogische begeleider. Het overleg heeft geleid tot een grondige leerplanstudie en een beter inzicht in de manier waarop de leerplandoelstellingen didactisch kunnen worden vertaald.

De keuze van de aangereikte leerinhouden en de ingevulde opdrachten in het werkboek van de tweede graad getuigen van de evenwichtige verhouding tussen het kennisgerichte en het inzichtelijke niveau. Soms worden de werkboeken nog aangevuld met verhelderende schema's en syntheses. Waar mogelijk wordt ook voldoende aandacht besteed aan actualisering.

In de derde graad tonen heel wat persoonlijk en groepsopdrachten dat de leerlingen aangezet worden tot actieve participatie en het beoefenen van de historische vaardigheden. Het verzamelen en kritisch verwerken van informatie is dikwijls belangrijker dan het kennisgerichte. Waar het kan wordt de geschiedenis steeds vanuit de actuele context bestudeerd.

Het geheel van de leerlingennotities in de beide graden toont dat het historisch referentiekader dient als legger voor het historisch bewustzijn van de leerlingen. Het begrippenkader wordt overal samen met de studie van de samenlevingen opgebouwd.

Het aanbod toont het gebruik van diverse interactieve didactische werkvormen waardoor het actief en zelfstandig leren en het probleemoplossend denken en handelen continu geoefend worden. De persoonlijke- en groepswerken tonen tevens de aandacht voor het gericht gebruik van ICT.

#### **Evaluatiepraktijk**

*Evenwicht*  
*Volledigheid*  
*Beheersingsniveau*  
*Transparantie*

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de leerlingenevaluatie (dagelijks werk en proefwerken) onvoldoende evenwichtig peilde naar kennis, inzicht en vaardigheden. De link met de leerplandoelstellingen en eindtermen was niet altijd duidelijk.

In de beide graden wordt doorheen de vele opdrachten de actieve beoefening van de historische vaardigheden door de leerlingen verwacht. De verzorgde toetsen en examens tonen dat ook daar een evenwicht tussen kennis en het inzichtelijke niveau steeds bewaakt wordt. In de examens wordt bij de vraagstelling expliciet verwezen naar de leerplandoelstellingen. De evaluatiecriteria zijn voldoende transparant en er worden diverse evaluatiemogelijkheden gebruikt.

#### **Leerbegeleiding**

*Preventief*  
*Curatief*

Tijdens de doorlichting was de grote aandacht voor de leerbegeleiding overwegend gericht op het bewaken van het cognitieve niveau van de leerinhouden.

De aandacht voor het zelfontdekkend leren en de actieve participatie in het leerproces zijn nu zeer sterk aan de orde. Daartoe werden leerlijnen ontwikkeld. Er wordt in taken en toetsen ingezet op het inzichtelijk niveau en men zorgt ervoor dat tijdens het leerproces de diverse leerstijlen aan bod komen. Doorheen de diverse opdrachten worden de transfermogelijkheden en het aanleren van strategieën voor probleemoplossend leren zichtbaar. De inbreng van gastsprekers, verzorgde extramurale uitstappen en een aantal vakdoorbrekende projecten onderstrepen het belang dat de vakgroep hecht aan het motiveren van de leerlingen.

#### **Deskundigheidsbevordering**

*Overleg*  
*Vorming*

Tijdens de doorlichting was de vakgroep nieuw samengesteld waardoor de afstemming van de leerplandoelen graadoverstijgend nog niet op punt stond.

Dank zij het vertrouwen en de ondersteuning van de schoolleiding en de pedagogische begeleiding staat de vakgroep enthousiast en heel stevig in haar werking. Heel wat deskundigheid zowel rond het gebruik van diverse actieve werkvormen als het hanteren van evaluatiemogelijkheden werd verzameld en gedeeld. De vakgroep heeft aandacht voor zelfevaluatie en innovatie en kan

schoolbreed zeker motiverend ingezet worden.

### **3.2 Nederlands in aso de derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen (leerplan D/2014/7841/001)**

#### **Voldoet**

De school heeft voldoende inspanningen geleverd om het tekort weg te werken en de leerplandoelstellingen te realiseren. De vakgroep heeft aandacht voor een evenwichtig aanbod en een voldoende diepgaande realisatie van de leerplandoelstellingen en de eindtermen.

**Onderwijsaanbod**  
*Volledigheid*  
*Evenwicht*  
*Beheersingsniveau*  
*Samenhang*

Tijdens de doorlichting van 2013 bewaakte het lerarenteam onvoldoende de realisatie van de te bereiken eindtermen en leerplandoelstellingen. Door een onevenwichtige spreiding van de leerinhouden overheerste de literaire analyse op de taalvaardigheden. Taalbeschouwing werd onvoldoende ingezet voor het verwerven van inzicht in taalgebruik, tekst en strategieën.

De vakgroep heeft voor een omwenteling gezorgd door professioneel bij te sturen. De duidelijke leerplangerichte visie ondersteunt de realisatie van het leerplan. Zo wordt het competentieleren via integratie van kenniselementen / attitudes en activerende werkvormen in praktijk gebracht. Actuele non-fictionele teksten maken deel uit van het curriculum. De leerlingen realiseren de doelstellingen op een kwaliteitsvolle manier.

**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwicht*  
*Volledigheid*  
*Beheersingsniveau*  
*Transparantie*

De evaluatiepraktijk spoort met het aangepaste onderwijsaanbod. De leraren kiezen voor een transparante evaluatie waarin de vaardigheden centraal staan. Feedback krijgt een belangrijke rol in de dagelijkse evaluatiepraktijk. De leerlingen oefenen in zelf- en peerevaluatie en krijgen doelgerichte feedback. De vakgroep werkt de evaluatiecriteria transparant en eenduidig uit. Het leerproces wordt waar nodig bijgestuurd. Door te werken met evaluatiefiches, foutenanalyses en door de eindtermen/leerplandoelstellingen duidelijk op te nemen wordt de procesevaluatie in kaart gebracht. Tegelijkertijd wordt de kwaliteit van de remediëring beoordeeld.

**Leerbegeleiding**  
*Preventief*  
*Curatief*

Bij het begin van het schooljaar wordt met de leerlingen van het eerste leerjaar ingezoomd op de verschillende strategieën en deelaspecten van de vaardigheden. In het tweede leerjaar beoordelen de leerlingen elkaars lezersbrief aan de hand van schrijfkaders en geven feedback. De leerlingen leren competentiegericht leren door te reflecteren op een eigen onderzoeksvraag. Ze vertrekken vanuit zelf aangebracht en recent materiaal, voeren zelfstandig individueel en in groep een onderzoek uit en kunnen de resultaten hiervan samenvatten in een onderzoeksverslag. Vervolgens schrijven ze zelf een commentaartekst met verschillende schrijfrondes. De leraren gaan taakgericht en systematisch aan het werk en richten zich op de actieve deelname van de leerling. Ze gebruiken de OVUR -aanpak om de uitvoering van taaltaken vlot te laten verlopen. Het vak Nederlands maakt ook deel uit van een vakoverschrijdend project met geschiedenis en godsdienst waarin leerlingen debatteren en spreken in een authentieke context.



**Deskundigheidsbevordering** De professionele samenwerking tussen de leraren is aanzienlijk versterkt. De school heeft op basis van gerichte nascholing en met de hulp van de pedagogische begeleidingsdienst een traject gevolgd, gebaseerd op competentiegericht leren (leren leren) en procesevaluatie. De vakgroepwerking heeft voldoende inzicht en diepgang. Het hele schoolteam volgde voldoende navorming. Er is ook regelmatig overleg met de vakgroep en geregeld ondersteuning door de pedagogische begeleiding.

*Overleg*  
*Vorming*

## 4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

### **GUNSTIG**

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.

| Namens het inspectieteam                                          | Voor kennisname namens het bestuur      |
|-------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
|                                                                   |                                         |
| <b>Johanna COEMAN</b><br>de inspecteur-verslaggever               | <b>Francis VAN CAER</b><br>de directeur |
| Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school |                                         |